

Bruselj, 16. junij 2025
(OR. en)

10300/25
ADD 7

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0162 (NLE)

AELE 53
CH 19
MI 400

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	13. junij 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 309 annex
Zadeva:	PRILOGA k Predlogu sklepa Sveta o sklenitvi širšega svežnja sporazumov za utrditev, poglobitev in razširitev dvostranskih odnosov s Švicarsko konfederacijo

V prilogi vam pošiljamo dokument COM(2025) 309 - Annex 7.

Priloga: COM(2025) 309 annex

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.6.2025
COM(2025) 309 final

ANNEX 7

PRILOGA

k

Predlogu sklepa Sveta

o sklenitvi širšega svežnja sporazumov za utrditev, poglobitev in razširitev dvostranskih odnosov s Švicarsko konfederacijo

SPORAZUM
MED EVROPSKO UNIJO
IN ŠVICARSKO KONFEDERACIJO
O ZDRAVJU

EVROPSKA UNIJA (v nadaljnjem besedilu: Unija)

in

ŠVICARSKA KONFEDERACIJA (v nadaljnjem besedilu: Švica)

(v nadaljnjem besedilu skupaj: pogodbenici) STA SE –

V ŽELJI, da bi spodbujali sodelovanje v korist zdravja prebivalstva pogodbenic, zlasti za pripravo na resne čezmejne grožnje za zdravje in odzivanje nanje;

OB UPOŠTEVANJU, da se grožnje za zdravje ne ustavijo na nacionalnih mejah, ki si jih več držav članic Unije deli s Švico, in da veliko oseb vsak dan prečka skupne meje, zato bo boljša izmenjava strokovnega znanja na področju resnih čezmejnih groženj za zdravje v skupnem interesu;

ODLOČENI, da se bosta čim učinkoviteje odzvali na resne čezmejne grožnje za zdravje, vključno z izmenjavo informacij prek skupnih sistemov in vzajemnih zmogljivosti za epidemiološko spremljanje;

OB UPOŠTEVANJU, da se bo s sodelovanjem Švice v organih, agencijah in strukturah Unije za preprečevanje in obvladovanje bolezni, pa tudi v mrežah za spremljanje in opozarjanje ter z uporabo podobnih mehanizmov za pripravljenost in odzivanje za preprečevanje in obvladovanje resnih čezmejnih groženj za zdravje izboljšala raven varovanja zdravja prebivalstva pogodbenic;

OB PRIZNAVANJU, da bi moral dvostranski sporazum med pogodbenicama o zdravju zagotoviti jasno in trdno pravno podlago za sodelovanje na področju zdravstvene varnosti;

OB UPOŠTEVANJU, da je Unija vzpostavila mehanizme in strukture za usklajevanje preprečevanja, pripravljenosti in odzivanja na področju resnih čezmejnih groženj za zdravje ter da bi sodelovanje Švice v teh mehanizmih in strukturah lahko koristilo obema pogodbenicama;

OB PRIZNAVANJU, da je spodbujanje izmenjave strokovnega znanja med pogodbenicama, tudi z napotitvami, vzajemno koristno;

OB UPOŠTEVANJU, da je bila določena pravna podlaga za sodelovanje Švice v programih Unije, vključno s programom EU za zdravje; OB PRIZNAVANJU pomena spodbujanja sodelovanja med pogodbenicama pri zadevah, povezanih z zdravjem, ki jih zajemata ta sporazum in Sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije;

S SKUPNIM splošnim ciljem programa EU za zdravje, OB UPOŠTEVANJU skupnih ciljev, vrednot in tesnih vezi pogodbenic na področju zdravja;

OB PRIZNAVANJU skupne želje pogodbenic, da razvijata, krepita, spodbujata in širita svoje odnose in sodelovanje v njihovem okviru;

OB UPOŠTEVANJU, da bosta tesnejše sodelovanje na področju resnih čezmejnih groženj za zdravje in sodelovanje Švice v Evropskem centru za preprečevanje in obvladovanje bolezni (v nadaljnjem besedilu: Center) povečala raven varovanja zdravja prebivalstva pogodbenic in da bi morale sodelovanje Švice v Centru vključevati finančni prispevek, ki ga je treba določiti za vsako programsko obdobje;

PRIPRAVLJENI preučiti možnost, da bi v prihodnosti razširili svoje sodelovanje na druge zadeve, povezane z zdravjem;

ODLOČENI okrepiti sodelovanje med pogodbenicama na področjih, ki jih ureja ta sporazum, na podlagi istih pravil, kot se uporabljajo v Uniji, hkrati pa ohraniti svojo neodvisnost in neodvisnost svojih institucij ter, kar zadeva Švico, spoštovati načela, ki izhajajo iz neposredne demokracije in federalizma;

OB PRIZNAVANJU, da ta sporazum ne predstavlja sporazuma na področjih, povezanih z notranjim trgov Unije, na katerih sodeluje Švica;

OB UPOŠTEVANJU, da je kljub temu primerno, da se za ta sporazum po analogiji uporabljajo posebna načela za institucionalne določbe, ki so skupna sporazumom, ki so bili ali bodo sklenjeni na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica;

OB PONOVI POTRĐITVI, da se pristojnost švicarskega zveznega vrhovnega sodišča in vseh drugih švicarskih sodišč ter sodišč držav članic in Sodišča Evropske unije za razlago tega sporazuma v posameznih zadevah ohrani –

DOGOVORILI O NASLEDNJEM:

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

ČLEN 1

Namen

Namen tega sporazuma je okrepiti sodelovanje med pogodbenicama za:

- (a) varovanje in izboljšanje zdravja prebivalstva držav članic Unije in Švice;
- (b) obvladovanje močno razširjenih težkih bolezni s spodbujanjem raziskovanja njihovih vzrokov, prenosa in preprečevanja, pa tudi obveščanja o zdravju in zdravstvene vzgoje;
- (c) zagotavljanje dosledno visoke ravni nadzora nad resnimi čezmejnimi grožnjami za zdravje na ozemljih pogodbenic ter usklajevanje njunih sistemov opozarjanja in odzivov na take grožnje.

ČLEN 2

Področje uporabe

Pogodbenici okrepita in razširita sodelovanje na področju zdravstvene varnosti. Področje tega sodelovanja je omejeno na:

- mehanizme zdravstvene varnosti za resne čezmejne grožnje za zdravje,
- Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (v nadaljnjem besedilu: Center).

ČLEN 3

Sodelovanje

Pogodbenici sodelujeta, si izmenjujeta informacije in usklajujeta svoje politike na področju resnih čezmejnih groženj za zdravje prek mehanizmov in struktur, določenih v pravnih aktih Unije iz Priloge I, zlasti prek mrež Unije za spremljanje in opozarjanje ter mehanizmov za pripravljenost in odzivanje za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni. Pogodbenici okrepita splošno sodelovanje na področju zdravstvene varnosti, vključno z epidemiološkim spremljanjem, da bi izboljšali pripravljenost na izredne razmere in odzivanje nanje.

POGLAVJE 2

INSTITUCIONALNE DOLOČBE

ČLEN 4

Splošna vsebina

Za zagotovitev pravne varnosti pogodbenic glede sodelovanja, določenega v tem sporazumu, in ob upoštevanju načel mednarodnega prava so v tem poglavju določene institucionalne rešitve, podobne tistim, ki so skupne dvostranskim sporazumom, ki so bili ali bodo sklenjeni na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, ne da bi se pri tem spremenilo področje uporabe tega sporazuma, zlasti:

- (a) postopek za uskladitev tega sporazuma s pravnimi akti Unije, ki so pomembni za ta sporazum;
- (b) enotna razlaga in uporaba tega sporazuma in pravnih aktov Unije, na katere se sklicuje Priloga I;
- (c) nadzor in uporaba tega sporazuma in
- (d) reševanje sporov v okviru tega sporazuma.

ČLEN 5

Sodelovanje pri pripravi pravnih aktov Unije (oblikovanje odločitev)

1. Evropska komisija (v nadaljnjem besedilu: Komisija) pri pripravi predloga pravnega akta Unije v skladu s Pogodbo o delovanju Evropske unije (PDEU) na področju, ki ga zajema ta sporazum, o tem obvesti Švico in se neuradno posvetuje z njenimi strokovnjaki na enak način, kot pri pripravi svojih predlogov zaprosi za mnenja strokovnjakov iz držav članic Unije.

Na zahtevo ene ali druge pogodbenice poteka predhodna izmenjava mnenj v Skupnem odboru.

Pogodbenici se na zahtevo katere koli od njiju ponovno posvetujeta v Skupnem odboru, in sicer v pomembnih trenutkih faze, preden Unija sprejme pravni akt, v stalnem postopku obveščanja in posvetovanja.

2. Komisija pri pripravi delegiranih aktov v zvezi s temeljnimi akti prava Unije na področju, ki ga zajema ta sporazum, v skladu s PDEU zagotovi čim širše sodelovanje Švice pri pripravi osnutkov in se posvetuje z njenimi strokovnjaki na enaki podlagi, kot se posvetuje s strokovnjaki iz držav članic Unije.

3. Komisija pri pripravi izvedbenih aktov v zvezi s temeljnimi akti prava Unije na področju, ki ga zajema ta sporazum, v skladu s PDEU zagotovi čim širše sodelovanje Švice pri pripravi osnutkov, ki se pozneje predložijo odboru, ki Komisiji pomagajo pri izvajanju njenih izvedbenih pooblastil, in se posvetuje s strokovnjaki iz Švice na enaki podlagi, kot se posvetuje s strokovnjaki iz držav članic Unije.

4. Strokovnjaki iz Švice sodelujejo pri delu odborov, ki niso zajeti v odstavkih 2 in 3, kadar je to potrebno za pravilno delovanje tega sporazuma. Skupni odbor pripravi in posodablja seznam teh odborov in po potrebi drugih odborov s podobnimi značilnostmi.

5. Ta člen se ne uporablja v zvezi s pravnimi akti Unije ali njihovimi določbami, ki spadajo na področje uporabe izjeme iz člena 6(5).

ČLEN 6

Vključevanje pravnih aktov Unije

1. Za zagotovitev pravne varnosti in homogenosti prava glede sodelovanja, določenega v tem sporazumu, Švica in Unija zagotovita, da se pravni akti Unije, sprejeti na področju, ki ga zajema ta sporazum, vključijo v ta sporazum čim prej po njihovem sprejetju.

2. Pravni akti Unije, vključeni v ta sporazum v skladu z odstavkom 4, so z vključitvijo v ta sporazum del pravnega reda Švice, pri čemer se po potrebi upoštevajo prilagoditve, ki jih določi Skupni odbor.

3. Ko Unija sprejme pravni akt na področju, ki ga zajema ta sporazum, o tem prek Skupnega odbora čim prej obvesti Švico. Skupni odbor na zahtevo katere koli od pogodbenic opravi izmenjavo mnenj o zadevi.

4. Skupni odbor ukrepa v skladu z odstavkom 1 tako, da čim prej sprejme sklep o spremembi Priloge I k temu sporazumu, vključno s potrebnimi prilagoditvami.
5. Obveznost iz odstavka 1 se ne uporablja za pravne akte Unije ali njihove določbe, ki spadajo na področje uporabe izjeme. Ta sporazum ne vsebuje izjeme.
6. Ob upoštevanju člena 7 sklepi Skupnega odbora v skladu z odstavkom 4 začnejo veljati takoj, nikakor pa ne pred datumom, ko se ustrezni pravni akt Unije začne uporabljati v Uniji.
7. Pogodbenici sodelujeta v dobri veri skozi celoten postopek iz tega člena, da bi olajšali odločanje.

ČLEN 7

Izpolnjevanje ustavnih obveznosti s strani Švice

1. Švica med izmenjavo mnenj iz člena 6(3) Unijo obvesti, ali je za sklep iz člena 6(4) potrebno, da Švica izpolni ustavne obveznosti, da bi ta postal zavezujoč.
2. Kadar je za sklep iz člena 6(4) potrebno, da Švica izpolni ustavne obveznosti, da bi postal zavezujoč, ima Švica največ dve leti od datuma obvestila iz odstavka 1, razen v primeru začetka referendumskega postopka, ko se ta rok podaljša za eno leto.

3. Dokler Švica ne sporoči, da je izpolnila svoje ustavne obveznosti, pogodbenici začasno uporabljata sklep iz člena 6(4), razen če Švica obvesti Unijo, da začasna uporaba sklepa ni mogoča, in navede razloge za to. Začasna uporaba se v nobenem primeru ne more začeti pred datumom, ko se ustrezni pravni akt Unije začne uporabljati v Uniji.
4. Švica prek Skupnega odbora nemudoma uradno obvesti Unijo, ko izpolni ustavne obveznosti iz odstavka 1.
5. Sklep začne veljati na dan, ko je bilo predloženo uradno obvestilo iz odstavka 4, nikakor pa ne pred datumom, ko se ustrezni pravni akt Unije začne uporabljati v Uniji.

ČLEN 8

Sklicevanja na ozemlja

Kadar pravni akti Unije, vključeni v ta sporazum, vsebujejo sklicevanja na ozemlje „Evropske unije“ ali „Unije“ se ta za namene tega sporazuma razumejo kot sklicevanja na ozemlja iz člen 20.

ČLEN 9

Sklicevanja na državljane držav članic Unije

Kadar pravni akti Unije, vključeni v ta sporazum, vsebujejo sklicevanja na državljane držav članic Unije, se ta za namene tega sporazuma razumejo kot sklicevanja na državljane držav članic Unije in Švice.

ČLEN 10

Začetek veljavnosti in izvajanje pravnih aktov Unije

Določbe pravnih aktov Unije, vključenih v ta sporazum, o začetku njihove veljavnosti ali izvajanju niso pomembne za namene tega sporazuma.

Roki in datumi, ko naj bi Švica uveljavila in začela izvajati sklepe o vključitvi pravnih aktov Unije v ta sporazum, izhajajo iz člena 6(6) in člena 7(5) ter iz določb o prehodnih ureditvah.

ČLEN 11

Naslovniki pravnih aktov Unije

Določbe pravnih aktov Unije, vključenih v ta sporazum, ki navajajo, da so naslovljene na države članice Unije, niso pomembne za namene tega sporazuma.

ČLEN 12

Načelo enotne razlage

1. Za doseganje cilja iz člena 4 in v skladu z načeli mednarodnega javnega prava se ta sporazum in pravni akti Unije, na katere se ta sporazum sklicuje, enotno razlagajo in uporabljajo na področjih, ki jih zajema ta sporazum.
2. Pravni akti Unije, na katere se sklicuje Priloga I, in določbe tega sporazuma, če njihova uporaba vključuje pojme prava Unije, se razlagajo in uporabljajo v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije, tako pred podpisom tega sporazuma kot po njem.

ČLEN 13

Načelo učinkovite in usklajene uporabe

1. Komisija in pristojni švicarski organi sodelujejo in si pomagajo pri zagotavljanju nadzora nad uporabo tega sporazuma. Lahko si izmenjujejo informacije o dejavnostih nadzora nad uporabo tega sporazuma. Lahko si izmenjujejo mnenja in razpravljajo o vprašanjih skupnega interesa.

2. Vsaka pogodbenica sprejme ustrezne ukrepe za zagotovitev učinkovite in usklajene uporabe tega sporazuma na svojem ozemlju.
3. Nadzor nad uporabo tega sporazuma skupaj izvajata pogodbenici v okviru Skupnega odbora. Če Komisija ali pristojni švicarski organi odkrijejo primer nepravilne uporabe, se lahko zadeva predloži Skupnemu odboru, da bi se našla sprejemljiva rešitev.
4. Komisija in pristojni švicarski organi spremljajo, kako druga pogodbenica uporablja ta sporazum. Uporablja se postopek iz člena 15.

ČLEN 14

Načelo izključnosti

Pogodbenici se zavezujeta, da bosta spor glede razlage ali uporabe tega sporazuma in pravnih aktov Unije, na katere se sklicuje Priloga I, ali, kjer je to primerno, glede skladnosti sklepa, ki ga je Komisija sprejela na podlagi tega sporazuma, s tem sporazumom reševali samo na načine, ki so določeni v tem sporazumu.

ČLEN 15

Postopek v primeru težav pri razlagi ali uporabi

1. V primeru težav pri razlagi ali uporabi tega sporazuma ali pravnega akta Unije, na katerega se sklicuje Priloga I, se pogodbenici posvetujeta v okviru Skupnega odbora, da bi našli obojestransko sprejemljivo rešitev. V ta namen se Skupnemu odboru zagotovijo vsi koristni elementi informacij, da se omogoči podrobna preučitev stanja. Skupni odbor preuči vse možnosti, s katerimi je mogoče ohraniti pravilno delovanje tega sporazuma.
2. Če Skupni odbor ne more najti rešitve za težavo iz odstavka 1 v treh mesecih od datuma, ko mu je bila težava predložena, lahko katera koli pogodbenica zahteva, da spor reši arbitražno sodišče v skladu s pravili iz Protokola o arbitražnem sodišču.
3. Če se v sporu pojavi vprašanje v zvezi z razlago ali uporabo določbe iz člena 12(2) in če je razlaga te določbe pomembna za rešitev spora ter potrebna za odločanje, arbitražno sodišče to vprašanje predloži Sodišču Evropske unije.

Če se v sporu pojavi vprašanje v zvezi z razlago ali uporabo določbe, ki spada na področje uporabe izjeme od obveznosti dinamične uskladitve iz člena 6(5), in če spor ne vključuje razlage ali uporabe pojmov prava Unije, arbitražno sodišče razreši spor brez predložitve vprašanja Sodišču Evropske unije.

4. Če arbitražno sodišče v skladu z odstavkom 3 predloži vprašanje Sodišču Evropske unije:

- (a) je odločitev Sodišča Evropske unije za arbitražno sodišče zavezujoča ter
- (b) ima Švica enake pravice kot države članice in institucije Unije ter zanjo smiselno veljajo enaki postopki pred Sodiščem Evropske unije.

5. Vsaka pogodbenica sprejme vse potrebne ukrepe za izpolnitev odločitve arbitražnega sodišča v dobri veri. Pogodbenica, za katero je arbitražno sodišče ugotovilo, da ni ravnala v skladu s tem sporazumom, prek Skupnega odbora obvesti drugo pogodbenico o ukrepih, ki jih je sprejela za izpolnitev odločitve arbitražnega sodišča.

ČLEN 16

Izravnalni ukrepi

1. Če pogodbenica, za katero je arbitražno sodišče ugotovilo, da ni ravnala v skladu s tem sporazumom, v razumnem roku, določenem v skladu s členom IV.2(6) Protokola o arbitražnem sodišču, ne obvesti druge pogodbenice o ukrepih, ki jih je sprejela za izpolnitev odločitve arbitražnega sodišča, ali če druga pogodbenica meni, da sporočeni ukrepi niso v skladu z odločitvijo arbitražnega sodišča, lahko ta druga pogodbenica sprejme sorazmerne izravnalne ukrepe, da bi odpravila morebitno neravnovesje. Izravnalni ukrepi se lahko sprejmejo le v okviru tega sporazuma ali v skladu s členom 19(1)(c) in členom 20(4) Sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije, sklenjenega v ... dne ... (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o sodelovanju Švice v programih Unije), kar zadeva sodelovanje Švice v programu za ukrepe Unije na področju zdravja¹. Pogodbenica, ki sprejme izravnalne ukrepe, pogodbenico, za katero je arbitražno sodišče ugotovilo, da ni ravnala v skladu s tem sporazumom, uradno obvesti o izravnalnih ukrepih, ki se navedejo v uradnem obvestilu. Ti izravnalni ukrepi začnejo veljati tri mesece od datuma tega uradnega obvestila.

¹ Za obdobje 2021–2027 je to program EU za zdravje, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/522 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi programa za ukrepe Unije na področju zdravja (Program EU za zdravje) za obdobje 2021–2027 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 282/2014 (UL L 107, 26.3.2021, str. 1).

2. Če Skupni odbor v enem mesecu od datuma uradnega obvestila o predvidenih izravnalnih ukrepih ne sprejme odločitve o začasni prekinitvi, spremembi ali razveljavitvi teh izravnalnih ukrepov, lahko ena od pogodbenic v skladu s Protokolom o arbitražnem sodišču predloži vprašanje sorazmernosti teh izravnalnih ukrepov v arbitražo.
3. Arbitražno sodišče odloči v rokih, določenih v členu III.8(4) Protokola o arbitražnem sodišču.
4. Izravnalni ukrepi nimajo retroaktivnega učinka. Zlasti se ohranijo pravice in obveznosti, ki so jih posamezniki in gospodarski subjekti že pridobili pred začetkom veljavnosti izravnalnih ukrepov.

ČLEN 17

Sodelovanje med jurisdikcijami

1. Švicarsko zvezno vrhovno sodišče in Sodišče Evropske unije se za spodbujanje enotne razlage dogovorita o dialogu in njegovih načinih.
2. Švica ima pravico, da Sodišču Evropske unije vloži vloge ali pisna stališča, kadar sodišče države članice Unije Sodišču Evropske unije predloži vprašanje v zvezi z razlago tega sporazuma ali določbe pravnega akta Unije iz Priloge I za predhodno odločanje.

ČLEN 18

Izvajanje

1. Pogodbenici sprejmeta vse ustrezne ukrepe, splošne ali posebne, za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz tega sporazuma, in se vzdržita vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje njegovega namena.
2. Pogodbenici sprejmeta vse potrebne ukrepe za zagotovitev predvidenih rezultatov pravnih aktov Unije, na katere se sklicuje Priloga I, in se vzdržita vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje njihovih ciljev.

ČLEN 19

Skupni odbor

1. Ustanovi se Skupni odbor.

Sestavljajo ga predstavniki pogodbenic.

2. Skupnemu odboru soprodsedujeta predstavnik Evropske unije in predstavnik Švice.
3. Skupni odbor:
 - (a) zagotavlja pravilno delovanje ter učinkovito upravljanje in izvajanje tega sporazuma;

- (b) si lahko izmenjuje informacije in se posvetuje o vprašanjih, povezanih s tem sporazumom in z njim povezanimi finančnimi vidiki;
- (c) zagotavlja forum za medsebojno posvetovanje in stalno izmenjavo informacij med pogodbenicama, zlasti z namenom iskanja rešitev za kakršne koli težave pri razlagi ali uporabi tega sporazuma ali pravnega akta Unije, na katerega se sklicuje Priloga I v skladu s členom 15;
- (d) v sodelovanju s Skupnim odborom, ustanovljenim s Sporazumom o sodelovanju Švice v programih Unije (v nadaljnjem besedilu: Skupni odbor za sodelovanje v programih Unije), zagotavlja pravilno delovanje in učinkovito izvajanje sodelovanja Švice v programu za ukrepe Unije na področju zdravja, in sicer samo za zadeve, zajete v tem sporazumu; v ta namen Skupni odbor obvesti Skupni odbor za sodelovanje v programih Unije, kadar:
 - (i) je treba sprejeti nov Protokol k Sporazumu o sodelovanju Švice v programih Unije za program za ukrepe Unije na področju zdravja;
 - (ii) je treba Protokol spremeniti zaradi sprememb področja uporabe tega sporazuma;
 - (iii) dnevni red njegovih sestankov vključuje zadeve, povezane s tem programom;
- (e) pripravlja priporočila pogodbenicama o zadevah, ki se nanašajo na ta sporazum;
- (f) sprejema odločitve, kadar je tako določeno v tem sporazumu;

- (g) v primeru spremembe členov 1 do 6, 10 do 15, 17 ali 18 Protokola (št. 7) o privilegijih in imunitetah Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Protokol (št. 7)), ki je priložen Pogodbi o delovanju Evropske unije, Skupni odbor ustrezno spremeni Dodatek in
- (h) izvaja vse druge pristojnosti, ki so mu dodeljene s tem sporazumom.

4. Skupni odbor odloča soglasno.

Odločitve so zavezujoče za pogodbenici, ki sprejmeta vse potrebne ukrepe za njihovo izvajanje.

5. Sestanki Skupnega odbora potekajo vsaj enkrat letno izmenično v Bruslju in Bernu, razen če se s predsednika odločita drugače. Skupni odbor se sestane tudi na zahtevo ene od pogodbenic. S predsednika se lahko dogovorita, da sestanek Skupnega odbora poteka prek videokonference ali telekonference.

6. Skupni odbor na svojem prvem sestanku sprejme svoj poslovnik in ga po potrebi posodablja.

7. Skupni odbor se lahko odloči, da ustanovi kakršno koli delovno skupino ali strokovno skupino, ki mu lahko pomaga pri izvajanju njegovih nalog.

POGLAVJE 3

KONČNE DOLOČBE

ČLEN 20

Ozemeljsko področje uporabe

Ta sporazum se po eni strani uporablja na ozemlju, na katerem se uporabljata Pogodba o Evropski uniji in PDEU, in sicer v skladu s pogoji iz navedenih pogodb, in po drugi strani na ozemlju Švice.

ČLEN 21

Revizija

1. Pogodbenici redno pregledujeta delovanje tega sporazuma v okviru Skupnega odbora in ga lahko revidirata, da bi izboljšali svoje sodelovanje ali ga razširili na druge zadeve, povezane z zdravjem.
2. Glede na te morebitne premisleke lahko pogodbenici začneta pogajanja v skladu s svojimi notranjimi postopki, da bi ga revidirali.
3. Pogodbenici rezultat vseh pogajanj ratificirata ali odobrita v skladu s svojimi notranjimi postopki.

ČLEN 22

Poslovna skrivnost

Predstavniki, strokovnjaki in drugi posredniki pogodbenic ne smejo tudi potem, ko ne opravljajo več svojega dela, razkriti informacij, ki so jih pridobili v okviru tega sporazuma, za katerega velja obveznost varovanja poslovne skrivnosti.

ČLEN 23

Zaupne informacije in občutljivi netajni podatki

1. Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga kot zahteva, da mora pogodbenica dati na voljo zaupne informacije.
2. Zaupne informacije ali gradivo, ki jih pogodbenici posredujejo ali si jih izmenjata na podlagi tega sporazuma, se obravnavajo in varujejo v skladu s Sporazumom med Švicarsko konfederacijo in Evropsko unijo o varnostnih postopkih za izmenjavo zaupnih informacij, sklenjenim 28. aprila 2008 v Bruslju, in vsemi varnostnimi dogovori za njegovo izvajanje.
3. Skupni odbor s sklepom sprejme navodila za ravnanje, da se zagotovi varstvo občutljivih netajnih podatkov, ki si jih izmenjata pogodbenici.

ČLEN 24

Prilogi, Dodatek in Protokol

Prilogi, Dodatek in Protokol k temu sporazumu so njegov sestavni del.

ČLEN 25

Finančni prispevek

1. Švica v skladu s tem členom in Prilogo II prispeva k financiranju dejavnosti agencij Unije, informacijskih sistemov in drugih dejavnosti iz člena 1 Priloge II, do katerih ima dostop.

Skupni odbor lahko sprejme sklep o spremembi Priloge II.

2. Unija lahko kadar koli začasno prekine sodelovanje Švice v dejavnostih iz odstavka 1 tega člena, če Švica plačila ne opravi v roku v skladu s plačilnimi pogoji iz člena 2 Priloge II.

Če Švica plačila ne opravi v roku, ji Unija pošlje uradni opomin. Če se celotno plačilo ne izvede v 30 dneh od datuma prejema navedenega uradnega opomina, lahko Unija začasno prekine sodelovanje Švice v zadevni dejavnosti.

3. Finančni prispevek je v obliki vsote:

(a) operativnega prispevka in

(b) pristojbine za sodelovanje.

4. Finančni prispevek je v obliki letnega finančnega prispevka in zapade v plačilo na datume, določene v zahtevkih za plačilo sredstev, ki jih izda Komisija.

5. Operativni prispevek temelji na razdelitvenem ključu za prispevke, opredeljenem kot razmerje med bruto domačim proizvodom (v nadaljnjem besedilu: BDP) Švice po tržnih cenah in BDP Unije po tržnih cenah. V ta namen so podatki o BDP po tržnih cenah pogodbenic zadnji razpoložljivi podatki od 1. januarja leta, v katerem se izvede letno plačilo, kot jih določi Statistični urad Evropske unije (EUROSTAT), ob ustreznem upoštevanju Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o sodelovanju na področju statistike, sklenjenega 26. oktobra 2004 v Luxembourg. Če se navedeni sporazum preneha uporabljati, se BDP Švice določi na podlagi podatkov Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

6. Operativni prispevek za vsako agencijo Unije se izračuna z uporabo razdelitvenega ključa za prispevke za njen izglasovani letni proračun, ki je vpisan v ustrezno subvencijsko vrstico proračuna Unije za zadevno leto, pri čemer se za vsako agencijo upošteva morebitni prilagojeni operativni prispevek, kot je opredeljen v členu 1 Priloge II. Operativni prispevek za informacijske sisteme in druge dejavnosti se izračuna z uporabo razdelitvenega ključa za prispevke za ustrezni proračun zadevnega leta, kot je določeno v dokumentih za izvrševanje proračuna, kot so delovni programi ali pogodbe.

Vsi referenčni zneski temeljijo na odobritvah za prevzem obveznosti.

7. Letna pristojbina za sodelovanje znaša 4 % letnega operativnega prispevka, izračunanega v skladu z odstavkoma 5 in 6.
8. Komisija Švici zagotovi ustrezne informacije v zvezi z izračunom njenega finančnega prispevka. Te informacije se zagotovijo ob ustreznem upoštevanju pravil Unije o zaupnosti in varstvu podatkov.
9. Vsi finančni prispevki Švice ali plačila s strani Unije in izračun dolgovanih zneskov ali zneskov, ki jih je treba prejeti, se izvršijo v eurih.
10. Če začetek veljavnosti tega sporazuma ne sovпада z začetkom koledarskega leta, se operativni prispevek Švice za zadevno leto prilagodi v skladu z metodologijo in plačilnimi pogoji, opredeljenimi v členu 4 Priloge II.
11. Podrobne določbe za uporabo tega člena so določene v Prilogi II.
12. Skupni odbor tri leta po začetku veljavnosti tega sporazuma in nato vsaka tri leta pregleda pogoje za sodelovanje Švice, kot so opredeljeni v členu 1 Priloge II, in jih po potrebi prilagodi.

ČLEN 26

Začetek veljavnosti

1. Ta sporazum pogodbenici ratificirata ali odobrita v skladu s svojimi postopki. Pogodbenici se medsebojno uradno obvestita o izpolnitvi notranjih postopkov, potrebnih za začetek veljavnosti tega sporazuma.
2. Ta sporazum začne veljati prvi dan drugega meseca, ki sledi zadnjemu uradnemu obvestilu v zvezi z naslednjimi instrumenti:
 - (a) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb;
 - (b) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb;
 - (c) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu;
 - (d) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu;

- (e) Protokol o državni pomoči k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu;
- (f) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga;
- (g) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga;
- (h) Protokol o državni pomoči k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga;
- (i) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi;
- (j) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti;
- (k) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti;
- (l) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o rednem finančnem prispevku Švice k zmanjševanju gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji;

- (m) Sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije;
- (n) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program.

ČLEN 27

Odpoved

1. Vsaka pogodbenica lahko odpove ta sporazum z uradnim obvestilom drugi pogodbenici.
2. Ta sporazum preneha veljati šest mesecev po prejemu uradnega obvestila iz odstavka 1.
3. Če ta sporazum preneha veljati, se pravice in obveznosti, ki so jih posamezniki in gospodarski subjekti že pridobili na podlagi tega sporazuma pred datumom, ko je ta sporazum prenehal veljati, ohranijo. Pogodbenici se sporazumeta o tem, kako bosta ukrepali v zvezi s pravicami, ki so v procesu pridobitve.

Sestavljeno v [...] dne [...] v dveh izvodih v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, irskem, italijanskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem in švedskem jeziku, pri čemer je vsako od teh besedil enako verodostojno.

V POTRDITEV TEGA so spodaj podpisani, ki so za to pravilno pooblaščen, podpisali ta sporazum.

(Polje za podpise v vseh 24 jezikih EU: „Za Evropsko unijo“ in „Za Švicarsko konfederacijo“)

PRAVNI AKTI UNIJE,
VKLJUČENI V SKLADU S
ČLENOM 6 SPORAZUMA

Če v tehničnih prilagoditvah ni določeno drugače, se razume, da pravice in obveznosti za države članice Evropske unije iz pravnih aktov Unije, vključenih v to prilogo, veljajo tudi za Švico. To se uporablja ob polnem spoštovanju institucionalnih določb iz poglavja 2 Sporazuma.

Resne čezmejne grožnje za zdravje

1. 32022 R 2371 Uredba (EU) 2022/2371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o resnih čezmejnih grožnjah za zdravje in razveljavitvi Sklepa št. 1082/2013/EU (UL EU L 314, 6.12.2022, str. 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2371/oj>).

Za namene tega sporazuma se določbe Uredbe (EU) 2022/2371 uporabljajo z naslednjimi prilagoditvami:

- (a) Švica v celoti sodeluje v Odboru za zdravstveno varnost ter ima v njem enake pravice in obveznosti kot države članice Unije, razen glasovalne pravice;

- (b) Švica je polnopravna uporabnica sistema za zgodnje opozarjanje in odzivanje, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2022/2371;
- (c) Švica bo opredelitev iz člena 3(10) Uredbe (EU) 2022/2371 uporabljala samo za izvajanje tega sporazuma;
- (d) Švica poročila iz člena 7(1) Uredbe (EU) 2022/2371 predloži istočasno, kot se v skladu z navedenim členom zahteva od držav članic Unije, v nobenem primeru pa ne prej kot eno leto po začetku veljavnosti tega sporazuma. Švica pošlje svoje poročilo prek sistema za zgodnje opozarjanje in odzivanje;
- (e) v členu 7(5) Uredbe (EU) 2022/2371 se besedilo „za tajne podatke Evropske unije“ črta. Drugi stavek se, kar zadeva Švico, razume kot „Ti nacionalni varnostni predpisi zagotavljajo določeno raven varovanja tajnih podatkov v skladu s Sporazumom med Švicarsko konfederacijo in Evropsko unijo o varnostnih postopkih za izmenjavo zaupnih informacij in njegovimi varnostnimi ureditvami.“;
- (f) za namene tega sporazuma lahko v postopku skupnega javnega naročanja iz člena 12(3)(a) Uredbe (EU) 2022/2371 sodeluje tudi Švica;
- (g) člen 12(4)(a), (b), (c), (e) in (f) Uredbe (EU) 2022/2371 se za Švico ne uporablja;

- (h) člen 23 Uredbe (EU) 2022/2371 ne vpliva na pristojnost Švice za razglasitev in preklic izrednih razmer v javnem zdravju na nacionalni ravni;
- (i) člen 25(a) in (b) Uredbe (EU) 2022/2371 se za Švico ne uporablja;
- (j) v členu 27(1) Uredbe (EU) 2022/2371 se sklic na Uredbo (EU) 2016/679 in Direktivo 2002/58/ES, kar zadeva Švico, razume kot sklic na ustrezno nacionalno zakonodajo.

2. 32023 R 1808 Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1808 z dne 21. septembra 2023 o določitvi obrazca za predložitev informacij o načrtovanju preprečevanja, pripravljenosti in odzivanja v zvezi z resnimi čezmejnimi grožnjami za zdravje v skladu z Uredbo (EU) 2022/2371 Evropskega parlamenta in Sveta (UL EU L 234, 22.9.2023, str. 105, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1808/oj).
3. 32024 R 0892 Izvedbena uredba Komisije (EU) 2024/892 z dne 22. marca 2024 o določitvi referenčnih laboratorijev Evropske unije za nekatera posamezna javnozdravstvena področja (UL EU L, 2024/892, 25.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/892/oj).
4. 32024 R 1232 Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/1232 z dne 5. marca 2024 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2022/2371 Evropskega parlamenta in Sveta glede ocen stanja izvajanja nacionalnih načrtov za preprečevanje, pripravljenost in odzivanje ter njihovega razmerja do načrta Unije za preprečevanje, pripravljenost in odzivanje (UL EU L, 2024/1232, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1232/oj).

5. 32024 R 2959 Izvedbena uredba Komisije (EU) 2024/2959 z dne 29. novembra 2024 o določitvi javnozdravstvenih referenčnih laboratorijev Evropske unije za bakterije, ki se prenašajo s hrano in vodo, za helminte in protozoje, ki se prenašajo s hrano, vodo in vektorji, ter za viruse, ki se prenašajo s hrano in vodo (UL EU L, 2024/2959, 2.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/2959/oj).
6. 32018 D 0945 Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2018/945 z dne 22. junija 2018 o nalezljivih boleznih in z njimi povezanih posebnih zdravstvenih problemih, zajetih v epidemiološko spremljanje, ter o zadevnih opredelitvah primerov (UL EU L 170, 6.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/945/oj).
7. 32017 D 0253 Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2017/253 z dne 13. februarja 2017 o določitvi postopkov za objavo opozorila kot dela sistema zgodnjega obveščanja in odzivanja, vzpostavljenega v povezavi z resnimi čezmejnimi nevarnostmi za zdravje, in za izmenjavo informacij, posvetovanje in usklajevanje odzivanj na take nevarnosti v skladu s Sklepom št. 1082/2013/EU (UL EU L 37, 14.2.2017, str. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2017/253/oj), akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:
 - 32021 D 0858 Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2021/858 z dne 27. maja 2021 o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) 2017/253 glede opozoril zaradi resnih čezmejnih nevarnosti za zdravje in za sledenje stikom v zvezi s potniki, identificiranimi prek obrazcev za lokalizacijo potnikov (UL EU L 188, 28.5.2021, str. 106, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/858/oj),

- 32021 D 1212 Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2021/1212 z dne 22. julija 2021 o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) 2017/253 glede opozoril zaradi resnih čezmejnih nevarnosti za zdravje in za sledenje stikom z izpostavljenimi osebami, identificiranimi prek izpolnitve obrazcev za lokalizacijo potnikov (UL EU L 263, 23.7.2021, str. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/1212/oj).

EVROPSKI CENTER ZA PREPREČEVANJE IN OBVLADOVANJE BOLEZNI

8. 32004 R 0851 Uredba (ES) št. 851/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o ustanovitvi Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (UL EU L 142, 30.4.2004, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/851/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:
 - 32022 R 2370 Uredba (EU) 2022/2370 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o spremembi Uredbe (ES) št. 851/2004 o ustanovitvi Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (UL EU L 314, 6.12.2022, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2370/oj>).

Za namene tega sporazuma se določbe Uredbe (ES) št. 851/2004 uporabljajo z naslednjimi prilagoditvami:

- (a) Švica sodeluje v Centru;
- (b) Švica finančno prispeva k dejavnostim Centra v skladu s členom 25 Sporazuma;

- (c) Švica v celoti sodeluje v upravnem odboru Centra ter ima v njem enake pravice in obveznosti kot države članice Unije, razen glasovalne pravice;
- (d) Švica v celoti sodeluje v svetovalnem forumu Centra ter ima v njem enake pravice in obveznosti kot države članice Unije;
- (e) Švica Centru in njegovim zaposlenim v okviru njihovih uradnih nalog za Agencijo podeli privilegije in imunitete iz Dodatka, ki temeljijo na členih 1 do 6, 10 do 15, 17 in 18 Protokola (št. 7). Sklicevanja na ustrezne člene navedenega protokola so navedena v oklepajih v informativne namene;
- (f) z odstopanjem od člena 12(2)(a) Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije (določenih v Uredbi št. 31 (EGS), 11 (ESAE) o določitvi Kadrovskih predpisov za uradnike in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske gospodarske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL 45, 14.6.1962, str. 1385), vključno z morebitnimi naknadnimi spremembami) lahko Center, če se tako odloči, pogodbeno zaposli švicarske državljane, ki uživajo vse državljanske pravice. Center lahko sprejme strokovnjake, ki jih napoti Švica;
- (g) Švica v celoti sodeluje v omrežjih, ki jih upravlja Center, ter ima v njih enake pravice in obveznosti kot države članice Unije;

- (h) v členu 3(2)(g) Uredbe (ES) št. 851/2004 se za besedilom „v državah članicah“ doda besedilo „ki ji pomagajo in“;
- (i) v členu 20a Uredbe (ES) št. 851/2004 se sklic na Uredbo (EU) 2016/679 in Direktivo 2002/58/ES, kar zadeva Švico, razume kot sklic na ustrezno nacionalno zakonodajo.

O PRIVILEGIJAH IN IMUNITETAH

ČLEN 1

(ustreza 1. členu Protokola (št. 7))

Prostori in stavbe Agencije so nedotakljivi. Ne smejo se preiskovati, zaseči, zapleniti ali razlastiti. Nepremičnine in premoženje Agencije ne morejo biti predmet upravnega ali pravnega prisilnega ukrepa brez dovoljenja Sodišča Evropske unije.

ČLEN 2

(ustreza 2. členu Protokola (št. 7))

Arhivi Agencije so nedotakljivi.

ČLEN 3

(ustreza 3. in 4. členu Protokola (št. 7))

1. Agencija, njena sredstva, prihodki in drugo premoženje so oproščeni vseh neposrednih davkov.

2. Blago in storitve, ki se za službene potrebe Agencije izvažajo iz Švice ali so dobavljene Agenciji v Švici, so oproščene vseh posrednih dajatev in davkov.
3. Oprostitev plačila DDV se odobri, če dejanska skupna nakupna cena blaga in storitev, navedenih v računu ali ustreznem dokumentu, znaša vsaj sto švicarskih frankov (vključno z davkom). Agencija je oproščena vseh carin, prepovedi in omejitev pri uvozu in izvozu za predmete, namenjene službeni uporabi; tako uvoženih predmetov se v Švici ne sme odplačno ali neodplačno odstopiti, razen pod pogoji, ki jih je odobrila švicarska vlada.
4. Oprostitev plačila DDV, trošarin in drugih posrednih davkov se izvede z odpustom ob predložitvi temu namenjenih švicarskih obrazcev dobavitelju blaga ali storitev.
5. Ne odobri se oprostitev za davke in dajatve, ki so le plačilo za zagotavljanje javnih storitev.

ČLEN 4

(ustreza 5. členu Protokola (št. 7))

Pri uradni komunikaciji in prenosu vseh svojih dokumentov uživa Agencija v Švici tako obravnavanje, kakršno ta država daje diplomatskim predstavništvom.

Uradnega dopisovanja in druge uradne komunikacije Agencije se ne sme cenzurirati.

ČLEN 5

(ustreza 6. členu Protokola (št. 7))

Prepustnice Unije, izdane članom in uslužbencem Agencije, se priznajo kot veljavni potni dokumenti na ozemlju Švice. Te prepustnice se izdajo uradnikom in drugim uslužbencem pod pogoji, določenimi v kadrovskih predpisih za uradnike in pogojih za zaposlitev drugih uslužbencev Unije (Uredba št. 31 (EGS), 11 (ESAE) o določitvi Kadrovskih predpisov za uradnike in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske gospodarske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL 45, 14.6.1962, str. 1385), vključno z morebitnimi naknadnimi spremembami).

ČLEN 6

(ustreza 10. členu Protokola (št. 7))

Predstavniki držav članic Unije, ki sodelujejo pri delu Agencije, njihovi svetovalci in tehnični strokovnjaki pri opravljanju svojih nalog in med potovanjem na kraj zasedanja v Švici in nazaj uživajo običajne privilegije, imunitete in olajšave.

ČLEN 7

(ustreza 11. členu Protokola (št. 7))

Na ozemlju Švice in ne glede na njihovo državljanstvo, uradniki in drugi uslužbenci Agencije:

- (a) uživajo, ob upoštevanju določb Pogodb, ki se nanašajo na odgovornost uradnikov in drugih uslužbencev do Unije in na pristojnost Sodišča Evropske unije v sporih med Unijo in njenimi uradniki in drugimi uslužbenci, imuniteto pred sodnimi postopki za dejanja, storjena pri opravljanju uradnih dolžnosti, vključno z izgovorjenimi ali zapisanimi besedami. To imuniteto uživajo tudi po prenehanju funkcije;
- (b) zanje ter za njihove zakonce in vzdrževane družinske člane ne veljajo omejitve glede priseljevanja ali formalnosti glede registriranja tujcev;
- (c) glede monetarnih ali deviznih predpisov uživajo enake olajšave, kot jih imajo običajno uradniki mednarodnih organizacij;
- (d) imajo pravico, da brez carine uvozijo pohištvo in druge predmete za osebno uporabo, ko prvič prevzamejo dolžnost v Švici, ter pravico, da jih potem ob prenehanju dolžnosti v tej državi brez carin ponovno izvozijo; v obeh primerih pod pogoji, ki jih vlada države, v kateri uveljavljajo to pravico, šteje za potrebne;

- (e) imajo pravico uvoziti brez carine avtomobil za osebno uporabo, pridobljen v državi njihovega zadnjega prebivališča ali državi njihovega državljanstva, pod pogoji, ki veljajo na domačem trgu te države, ter ga ponovno izvoziti brez carine, v obeh primerih pod pogoji, ki jih vlada Švice šteje za potrebne.

ČLEN 8

(ustreza 12. členu Protokola (št. 7))

Uradniki in drugi uslužbenci Agencije so dolžni plačevati davek v korist Unije od plač, mezd in prejemkov, ki jih prejemajo od Agencije, v skladu s pogoji in postopki, ki jih določa pravo Unije.

Oproščeni so švicarskih zveznih, kantonskih in občinskih davkov na plače, mezde in prejemke, ki jih plačuje Agencija.

ČLEN 9

(ustreza 13. členu Protokola (št. 7))

Pri izvajanju davka od dohodka, od premoženja in od dediščin ter pri uporabi konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja, sklenjenih med Švico in državami članicami Unije, se za uradnike in druge uslužbence Agencije, ki imajo izključno zaradi opravljanja svojih dolžnosti v službi Agencije prebivališče za davčne namene na ozemlju Švice v času, ko nastopijo službo pri Agenciji, šteje tako v Švici kot v državi njihovega davčnega domicila, da so obdržali domicil v slednji državi, če je ta država članica Unije. Ta določba se uporablja tudi za zakonca, kolikor ta sam ne opravlja pridobitne dejavnosti, in za vzdrževane otroke, za katere skrbijo osebe iz tega člena.

Premičnine oseb iz prvega odstavka, ki so v Švici, so v Švici oproščene davka od dediščin; pri odmeri tega davka se ob upoštevanju pravic tretjih držav in ob morebitni uporabi določb mednarodnih konvencij o dvojnem obdavčevanju šteje, da so take premičnine na ozemlju države davčnega domicila.

Pri uporabi določb tega člena se ne upošteva domicil, pridobljen izključno zaradi opravljanja dolžnosti v službi drugih mednarodnih organizacij.

ČLEN 10

(ustreza 14. členu Protokola (št. 7))

Pravo Unije določi sistem socialnovarnostnih prejemkov za uradnike in druge uslužbence Unije.

Uradniki in drugi uslužbenci Agencije se zato niso dolžni vključiti v švicarski sistem socialnega zavarovanja, če so že vključeni v sistem socialnovarnostnih prejemkov za uradnike in druge uslužbence Unije. Družinski člani članov osebja Agencije, ki so del njihovega gospodinjstva, so vključeni v sistem socialnovarnostnih prejemkov za uradnike in druge uslužbence Unije, če niso zaposleni pri drugem delodajalcu kot pri Agenciji ter ne prejemajo socialnovarnostnih prejemkov od države članice Unije ali Švice.

ČLEN 11

(ustreza 15. členu Protokola (št. 7))

Pravo Unije določi kategorije uradnikov in drugih uslužbencev Agencije, za katere se v celoti ali delno uporabljajo določbe členov 7, 8 in 9.

Švici se redno sporočajo imena, službeni položaji in naslovi uradnikov in drugih uslužbencev, vključenih v take kategorije.

ČLEN 12

(ustreza 17. členu Protokola (št. 7))

Uradnikom in drugim uslužbencem Agencije se priznajo privilegiji, imunitete in olajšave izključno v interesu Agencije.

Agencija mora uradniku ali drugemu uslužbencu odvzeti priznano imuniteto, kadar meni, da odvzem imunitete ni v nasprotju z interesi Agencije.

ČLEN 13

(ustreza 18. členu Protokola (št. 7))

Agencija sodeluje s pristojnimi organi Švice ali zadevnih držav članic Unije pri uporabi določb tega dodatka.

O UPORABI
ČLENA 25 SPORAZUMA

ČLEN 1

Seznam dejavnosti agencij Unije,
informacijskih sistemov in drugih dejavnosti,
h katerim mora Švica finančno prispevati

Švica finančno prispeva k naslednjemu:

(a) agencije:

- Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni, vzpostavljen z Uredbo (ES) št. 851/2004 (UL EU L 142, 30.4.2004, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/851/oj>), kot je ustrezno v skladu s Prilogo I;

(b) informacijski sistemi:

- sistem zgodnjega obveščanja in odzivanja, vzpostavljen v skladu z Uredbo (EU) 2022/2371 (UL EU L 314, 6.12.2022, str. 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2371/oj>), kot je ustrezno v skladu s Prilogo I, razen če je prispevek Švice k navedenemu informacijskemu sistemu že v celoti pokrit s prispevkom Švice k Centru in programu za ukrepe Unije na področju zdravja;

(c) druge dejavnosti:

- nič.

ČLEN 2

Plačilni pogoji

1. Zapadla plačila v skladu s členom 25 Sporazuma se izvedejo v skladu s tem členom.
2. Komisija ob izdaji zahtevka za plačilo sredstev za proračunsko leto Švici sporoči naslednje informacije:
 - (a) znesek operativnega prispevka in
 - (b) znesek pristojbine za sodelovanje.

3. Komisija Švici čim prej in najpozneje 16. aprila vsakega proračunskega leta sporoči naslednje informacije v zvezi z njenim sodelovanjem:

- (a) zneske odobritev za prevzem obveznosti iz izglasovanega letnega proračuna Unije, vpisane v ustrezne subvencijske vrstice proračuna Unije v zadevnem letu za vsako agencijo Unije, pri čemer se za vsako agencijo upošteva morebitni prilagojeni operativni prispevek, kot je opredeljen v členu 1, in zneske odobritev za prevzem obveznosti v zvezi z izglasovanim proračunom Unije za zadevno leto za ustrezni proračun informacijskih sistemov in drugih dejavnosti, ki zajemajo sodelovanje Švice v skladu s členom 1;
- (b) znesek pristojbine za sodelovanje iz člena 25(7) Sporazuma in
- (c) kar zadeva agencije, v letu N + 1 zneske proračunskih obveznosti, prevzetih za odobritve za prevzem obveznosti, odobrene v letu N v ustreznih subvencijskih vrsticah proračuna Unije glede na letni proračun Unije, ki je vpisan v ustrezno subvencijsko vrstico proračuna Unije v letu N.

4. Komisija na podlagi predloga proračuna čim prej in najpozneje do 1. septembra proračunskega leta predloži oceno informacij iz točk (a) in (b) odstavka 3.

5. Komisija najpozneje 16. aprila in, če je primerno za ustrezno agencijo, informacijski sistem ali drugo dejavnost, najprej 22. oktobra in najpozneje 31. oktobra vsakega proračunskega leta Švici izda zahtevek za plačilo sredstev, ki ustreza prispevku Švice na podlagi tega sporazuma za vsako od agencij, informacijskih sistemov ali dejavnosti, v katerih Švica sodeluje.

6. Zahtevek za plačilo sredstev iz odstavka 5 je strukturiran v obrokih, kot sledi:

- (a) prvi obrok v letu v zvezi z zahtevkom za plačilo sredstev, ki se izda do 16. aprila, ustreza znesku, ki je enak ocenjenemu letnemu finančnemu prispevku agencije, informacijskega sistema ali druge dejavnosti iz odstavka 4.

Švica plača znesek, naveden v tem zahtevku za plačilo sredstev, najpozneje 60 dni po izdaji tega zahtevka;

- (b) če je ustrezno, drugi obrok v letu v zvezi z zahtevkom za plačilo sredstev, ki se izda najprej 22. oktobra in najpozneje 31. oktobra, ustreza razliki med zneskom iz odstavka 4 in zneskom iz odstavka 5, če je znesek iz odstavka 5 višji.

Švica plača znesek, naveden v tem zahtevku za plačilo sredstev, do 21. decembra.

Švica lahko za vsak zahtevek za plačilo sredstev izvede ločena plačila za vsako agencijo, informacijski sistem ali drugo dejavnost.

7. Komisija v prvem letu izvajanja tega sporazuma izda le en zahtevek za plačilo sredstev, in sicer v 90 dneh od začetka veljavnosti tega sporazuma.

Švica plača znesek, naveden v zahtevku za plačilo sredstev, najpozneje 60 dni po izdaji zahtevka za plačilo sredstev.

8. Švica za vsako zamudo pri plačilu finančnega prispevka plača zamudne obresti na neporavnani znesek od datuma zapadlosti do dne, ko je ta neporavnani znesek v celoti plačan.

Za zneske terjatev, ki niso plačani do datuma zapadlosti, velja obrestna mera, ki jo Evropska centralna banka uporablja v svojih operacijah glavnega refinanciranja, kot je objavljena v seriji C *Uradnega lista Evropske unije* in ki velja na prvi dan meseca, v katerem znesek zapade v plačilo, ali 0 %, katera koli je višja, povečana za 3,5 odstotne točke.

ČLEN 3

Prilagoditev finančnega prispevka Švice agencijam Unije z vidika izvrševanja

Finančni prispevek Švice za agencije Unije se prilagodi v letu $N + 1$, ko se začetni operativni prispevek prilagodi navzgor ali navzdol za razliko med začetnim operativnim prispevkom in prilagojenim prispevkom, ki se izračuna z uporabo razdelitvenega ključa za prispevke iz leta N za znesek proračunskih obveznosti, prevzetih za odobritve za prevzem obveznosti, odobrene v letu N v okviru ustreznih subvencijskih vrstic proračuna Unije. Kadar je primerno, se pri razliki za vsako agencijo upošteva prilagojeni operativni prispevek, izražen v odstotkih, kot je opredeljen v členu 1.

ČLEN 4

Prehodna ureditev

Če datum začetka veljavnosti tega sporazuma ni 1. januar, se ta člen uporablja z odstopanjem od člena 2.

V prvem letu izvajanja tega sporazuma se operativni prispevek v zvezi z dolgovanim operativnim prispevkom za zadevno leto, ki se uporablja za zadevno agencijo, informacijski sistem ali drugo dejavnost, kot je določeno v skladu s členom 25 Sporazuma in členi 1 do 3 te priloge, zmanjša po načelu časovne porazdelitve, tako da se znesek dolgovanega letnega operativnega prispevka pomnoži z razmerjem med:

- (a) številom koledarskih dni od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma do 31. decembra zadevnega leta in
- (b) skupnim številom koledarskih dni zadevnega leta.

PROTOKOL
O ARBITRAŽNEM SODIŠČU

POGLAVJE I
UVODNE DOLOČBE

ČLEN I.1

Področje uporabe

Če ena od pogodbenic (v nadaljnjem besedilu: pogodbenici) spor predloži v arbitražo v skladu s členom 15(2) ali členom 16(2) Sporazuma, se uporabljajo pravila iz tega protokola.

ČLEN I.2

Register in tajniške storitve

Mednarodni urad Stalnega arbitražnega sodišča v Haagu (v nadaljnjem besedilu: Mednarodni urad) opravlja naloge registra in zagotavlja potrebne tajniške storitve.

ČLEN I.3

Obvestila in izračun rokov

1. Obvestila, vključno s sporočili ali predlogi, se lahko pošljejo s katerim koli komunikacijskim sredstvom, ki dokazuje njihov prenos ali omogoča njihovo potrditev.
2. Taka obvestila se lahko pošljejo elektronsko le, če je pogodbenica posebej za ta namen določila ali odobrila naslov.
3. Taka obvestila, ki se vročijo pogodbenicama, se za Švico pošljejo švicarskemu oddelku za Evropo Zveznega oddelka za zunanje zadeve, za Unijo pa pravni službi Komisije.
4. Vsi roki, določen v tem protokolu, začnejo teči dan po tem, ko se je zgodil nek dogodek ali je prišlo do nekega dejanja. Če je zadnji dan za predložitev dokumenta dela prosti dan v institucijah Unije ali švicarske vlade, se rok za predložitev dokumenta izteče prvi naslednji delovni dan. Štejejo se tudi dela prosti dnevi v tem časovnem obdobju.

ČLEN I.4

Obvestilo o arbitraži

1. Pogodbenica, ki da pobudo za uporabo arbitraže (v nadaljnjem besedilu: tožeča stranka), pošlje drugi pogodbenici (v nadaljnjem besedilu: tožena stranka) in Mednarodnemu uradu obvestilo o arbitraži.

2. Arbitražni postopek se začne na dan po tem, ko tožena stranka prejme obvestilo o arbitraži.
3. Obvestilo o arbitraži vsebuje naslednje informacije:
 - (a) zahtevo, da se spor predloži v arbitražo;
 - (b) imeni in kontaktne podatke pogodbenic;
 - (c) ime in naslov enega ali več zastopnikov tožeče stranke;
 - (d) pravno podlago za postopek (člen 15(2) ali člen 16(2) Sporazuma) in:
 - (i) v primerih iz člena 15(2) Sporazuma vprašanje, ki je vzrok spora, kot je bil v skladu s členom 15(1) Sporazuma uradno uvrščen v reševanje na dnevni red Skupnega odbora in
 - (ii) v primerih iz člena 16(2) Sporazuma, odločitev arbitražnega sodišča, vse izvedbene ukrepe iz člena 15(5) Sporazuma in sporne izravnalne ukrepe;
 - (e) navedbo pravila, ki je povzročilo spor ali je z njim povezano;
 - (f) kratek opis spora in
 - (g) imenovanje arbitra ali, če je treba imenovati pet arbitrov, imenovanje dveh arbitrov.

4. V primerih iz člena 15(3) Sporazuma lahko obvestilo o arbitraži vsebuje tudi informacije o tem, ali je zadevo treba predložiti Sodišču Evropske unije.

5. Morebitni ugovori glede zadostnosti obvestila o arbitraži ne preprečujejo ustanovitve arbitražnega sodišča. O sporu dokončno odloči arbitražno sodišče.

ČLEN I.5

Odgovor na obvestilo o arbitraži

1. Tožena stranka v 60 dneh po prejemu obvestila o arbitraži tožeči stranki in Mednarodnemu uradu pošlje odgovor na obvestilo o arbitraži, ki vsebuje naslednje informacije:

- (a) imeni in kontaktne podatke pogodbenic;
- (b) ime in naslov enega ali več zastopnikov tožene stranke;
- (c) odgovor na informacije iz obvestila o arbitraži v skladu s točkami (d) do (f) člena I.4(3) in
- (d) imenovanje arbitra ali, če je treba imenovati pet arbitrov, imenovanje dveh arbitrov.

2. V primerih iz člena 15(3) Sporazuma lahko odgovor na obvestilo o arbitraži vsebuje tudi odgovor na informacije iz obvestila o arbitraži v skladu s členom I.4(4) tega protokola in informacije o tem, ali je zadevo treba predložiti Sodišču Evropske unije.
3. Če tožena stranka na obvestilo o arbitraži ne odgovori ali odgovori nepopolno ali prepozno, to ne preprečuje ustanovitve arbitražnega sodišča. O sporu dokončno odloči arbitražno sodišče.
4. Če tožena stranka v svojem odgovoru na obvestilo o arbitraži zahteva, da arbitražno sodišče sestavlja pet arbitrov, tožeča stranka imenuje dodatnega arbitra v 30 dneh od prejema odgovora na obvestilo o arbitraži.

ČLEN I.6

Zastopanje in pomoč

1. Pogodbenici pred arbitražnim sodiščem zastopa eden ali več zastopnikov. Zastopnikom lahko pomagajo svetovalci ali odvetniki.
2. O vsaki spremembi zastopnikov ali njihovih naslovov se obvesti drugo pogodbenico, Mednarodni urad in arbitražno sodišče. Arbitražno sodišče lahko kadar koli na lastno pobudo ali na zahtevo pogodbenice zahteva dokaze o pooblastilih, podeljenih zastopnikom pogodbenic.

POGLAVJE II

SESTAVA ARBITRAŽNEGA SODIŠČA

ČLEN II.1

Število arbitrov

Arbitražno sodišče sestavljajo trije arbitri. Če tako zahtevata tožeča stranka v obvestilu o arbitraži ali tožena stranka v odgovoru na obvestilo o arbitraži, arbitražno sodišče sestavlja pet arbitrov.

ČLEN II.2

Imenovanje arbitrov

1. Če je treba imenovati tri arbitre, vsaka pogodbenica imenuje enega od njih. Arbitra, ki ju imenujeta pogodbenici, izbereta tretjega arbitra, ki predseduje arbitražnemu sodišču.
2. Če je treba imenovati pet arbitrov, vsaka pogodbenica imenuje dva od njih. Štirje arbitri, ki jih imenujeta pogodbenici, izberejo petega arbitra, ki predseduje arbitražnemu sodišču.

3. Če arbitri v 30 dneh po imenovanju zadnjega arbitra, ki sta ga imenovali pogodbenici, ne dosežejo dogovora o izbiri predsednika arbitražnega sodišča, ga imenuje generalni sekretar Stalnega arbitražnega sodišča.
4. Za pomoč pri izbiri arbitrov, ki sestavljajo arbitražno sodišče, se pripravi in po potrebi posodablja okvirni seznam oseb s kvalifikacijami iz odstavka 6, ki je skupen vsem dvostranskim sporazumom na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, ter temu sporazumu, Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi, sklenjenemu 21. junija 1999 v Luxembourg (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi), in Sporazumu med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o rednem finančnem prispevku Švice za zmanjšanje gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji, sklenjenemu v [...] dne [...] (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o rednem finančnem prispevku Švice). Skupni odbor s sklepom sprejme in posodobi ta seznam za namene tega sporazuma.
5. Če pogodbenica ne imenuje arbitra, ga imenuje generalni sekretar Stalnega arbitražnega sodišča s seznama iz odstavka 4. Če takega seznama ni, generalni sekretar Stalnega arbitražnega sodišča z žrebom imenuje arbitra izmed posameznikov, ki sta jih uradno predlagali ena ali obe pogodbenici za namene odstavka 4.

6. Arbitražno sodišče sestavljajo visoko usposobljene osebe, ki so ali niso povezane s pogodbenicama, katerih neodvisnost in odsotnost navzkrižja interesov sta zagotovljeni, poleg tega pa imajo veliko izkušenj. Zlasti morajo imeti dokazano strokovno znanje na področju prava in zadev, ki jih zajema ta sporazum; ne smejo sprejemati navodil od nobene pogodbenice ter morajo delovati v svoji individualni pristojnosti in v zvezi z zadevami, ki se nanašajo na spor, ne smejo sprejemati navodil od nobene organizacije ali vlade. Predsednik arbitražnega sodišča mora imeti tudi izkušnje s postopki za reševanje sporov.

ČLEN II.3

Izjave arbitrov

1. Kadar je oseba upoštevana za imenovanje za arbitra, ta oseba poroča o vseh okoliščinah, ki bi lahko vzbudile upravičene dvome o njeni nepristranskosti ali neodvisnosti. Arbitr od svojega imenovanja in ves čas trajanja arbitražnega postopka pogodbenicama in drugim arbitrom brez odlašanja poroča o takšnih okoliščinah, če tega še ni storil.
2. Arbitra se lahko razreši, če obstajajo okoliščine, ki bi lahko vzbudile upravičene dvome o njegovi nepristranskosti ali neodvisnosti.
3. Pogodbenica lahko zahteva razrešitev arbitra, ki ga je imenovala, samo iz razloga, s katerim se je seznanila po imenovanju.

4. Če arbiter ni dejaven ali pravno ali dejansko ne more opravljati svojih nalog, se uporabi postopek za razrešitev arbitrov iz člena II.4.

ČLEN II.4

Razrešitev arbitrov

1. Vsaka pogodbenica, ki želi razrešiti arbitra, vloži zahtevo za razrešitev v 30 dneh od datuma, ko je bila obveščena o imenovanju arbitra, ali v 30 dneh od datuma, ko se je seznanila z okoliščinami iz člena II.3.
2. Zahteva za razrešitev se pošlje drugi pogodbenici, razrešenemu arbitru, drugim arbitrom in Mednarodnemu uradu. V njej so navedeni razlogi za zahtevo za razrešitev.
3. Če je bila vložena zahteva za razrešitev, jo lahko druga pogodbenica sprejme. Zadevni arbiter lahko tudi odstopi. Sprejetje zahteve ali odstop ne pomenita potrditve razlogov za zahtevo za razrešitev.
4. Če druga pogodbenica v 15 dneh od datuma uradnega obvestila o zahtevi za razrešitev te ne sprejme ali če zadevni arbiter ne odstopi, lahko pogodbenica, ki zahteva razrešitev, zaprosi generalnega sekretarja Stalnega arbitražnega sodišča, naj sprejme odločitev o razrešitvi.

5. Če se pogodbenici ne dogovorita drugače, se v odločitvi iz odstavka 4 navedejo razlogi zanj.

ČLEN II.5

Zamenjava arbitra

1. Če je treba med arbitražnim postopkom zamenjati arbitra, se ob upoštevanju odstavka 2 tega člena imenuje ali izbere nadomestni arbiter v skladu s postopkom iz člena II.2, ki se uporablja za imenovanje ali izbiro arbitra, ki ga je treba zamenjati. Ta postopek se uporablja tudi, če ena od pogodbenic ni uveljavila pravice do imenovanja ali sodelovanja pri imenovanju arbitra, ki ga je treba zamenjati.

2. V primeru zamenjave arbitra se postopek nadaljuje v fazi, ko je zamenjani arbiter prenehal opravljati svoje naloge, razen če arbitražno sodišče odloči drugače.

ČLEN II.6

Izključitev odgovornosti

Razen v primerih namernega nepravilnega ravnanja ali hude malomarnosti se pogodbenici v največjem možnem obsegu, ki ga dovoljuje veljavno pravo, odrečeta kakršnim koli tožbam proti arbitrom zaradi kakršnega koli dejanja ali opustitve, povezane z arbitražo.

POGLAVJE III

ARBITRAŽNI POSTOPEK

ČLEN III.1

Splošne določbe

1. Datum ustanovitve arbitražnega sodišča je datum, ko je zadnji arbiter sprejel svoje imenovanje.
2. Arbitražno sodišče zagotovi, da se pogodbenici obravnavata enako in da ima vsaka od njiju v kateri koli ustrezni fazi postopka zadostne možnosti, da uveljavlja svoje pravice in predstavi svoje stališče. Arbitražno sodišče vodi postopek tako, da se izogne zamudam in nepotrebnim stroškom ter zagotovi rešitev spora med pogodbenicama.
3. Organizirana bo obravnava, razen če arbitražno sodišče po zaslišanju pogodbenic odloči drugače.
4. Kadar pogodbenica pošlje sporočilo arbitražnemu sodišču, to stori prek Mednarodnega urada in hkrati pošlje izvod drugi pogodbenici. Mednarodni urad pošlje izvod tega sporočila vsakemu od arbitrov.

ČLEN III.2

Kraj arbitraže

Kraj arbitraže je Haag. V izjemnih okoliščinah se lahko arbitražno sodišče sestane na katerem koli drugem kraju, za katerega meni, da je primeren za njegova posvetovanja.

ČLEN III.3

Jezik

1. Postopek poteka v francoščini in angleščini.
2. Arbitražno sodišče lahko odredi, da se vsem dokumentom, priloženim zahtevku ali odgovoru na zahtevek, in vsem nadaljnjim dokumentom, predloženim med postopkom v izvirnem jeziku, priloži prevod v enega od jezikov postopka.

ČLEN III.4

Zahtevek

1. Tožeča stranka v roku, ki ga določi arbitražno sodišče, toženi stranki in sodišču prek Mednarodnega urada pošlje zahtevek. Tožeča stranka se lahko odloči, da se kot zahtevek šteje njeno obvestilo o arbitraži iz člena I.4, če izpolnjuje tudi pogoje iz odstavkov 2 in 3 tega člena.
2. Zahtevek vsebuje naslednje informacije:
 - (a) informacije iz točk (b) do (f) člena I.4(3);
 - (b) navedbo dejstev, predloženih v podporo zahtevku, ter
 - (c) pravne argumente, navedene v podporo zahtevku.
3. Zahtevku se, kolikor je to mogoče, priložijo vsi dokumenti in drugi dokazi, ki jih navaja tožeča stranka, ali pa se zahtevek nanje sklicuje. V primerih iz člena 15(3) Sporazuma lahko zahtevek, kolikor je to mogoče, vsebuje tudi informacije o tem, ali je zadevo treba predložiti Sodišču Evropske unije.

ČLEN III.5

Odgovor na zahtevek

1. Tožena stranka v roku, ki ga določi arbitražno sodišče, tožeči stranki in arbitražnemu sodišču prek Mednarodnega urada pošlje odgovor na zahtevek. Tožena stranka se lahko odloči, da se kot odgovor na zahtevek šteje njen odgovor na obvestilo o arbitraži iz člena I.5, če ta odgovor izpolnjuje tudi pogoje iz odstavka 2 tega člena.
2. V odgovoru na zahtevek se odgovori na točke iz zahtevka, navedene v skladu s točkami (a) do (c) člena III.4(2) tega protokola. Odgovoru na zahtevek se, kolikor je to mogoče, priložijo vsi dokumenti in drugi dokazi, ki jih navaja tožena stranka, ali pa se odgovor na zahtevek nanje sklicuje. V primerih iz člena 15(3) Sporazuma lahko odgovor na zahtevek, kolikor je to mogoče, vsebuje tudi informacije o tem, ali je zadevo treba predložiti Sodišču Evropske unije.
3. Tožena stranka lahko v odgovoru na zahtevek ali v poznejši fazi arbitražnega postopka, če arbitražno sodišče odloči, da je zamuda upravičena zaradi okoliščin, vloži nasprotni zahtevek, če je arbitražno sodišče pristojno za to.
4. Za nasprotni zahtevek se uporablja člen III.4(2) in (3).

ČLEN III.6

Arbitražna pristojnost

1. Arbitražno sodišče odloči, ali je pristojno na podlagi člena 15(2) ali člena 16(2) Sporazuma.
2. V primerih iz člena 15(2) Sporazuma je arbitražno sodišče pooblašeno, da preuči vprašanje, ki je vzrok spora, kot je bil v skladu s členom 15(1) Sporazuma uradno uvrščen v reševanje na dnevni red Skupnega odbora.
3. V primerih iz člena 16(2) Sporazuma je arbitražno sodišče, ki je obravnavalo glavno zadevo, pooblašeno, da preuči sorazmernost spornih izravnalnih ukrepov, tudi kadar so bili ti ukrepi v celoti ali delno sprejeti v skladu s členom 19(1)(c) in členom 20(4) Sporazuma o sodelovanju Švice v programih Unije, kar zadeva sodelovanje Švice v programu za ukrepe Unije na področju zdravja.
4. Predhodni ugovor nepristojnosti arbitražnega sodišča se poda najpozneje v odgovoru na zahtevek, v primeru nasprotnega zahtevka pa v repliki. Dejstvo, da je pogodbenica imenovala arbitra ali sodelovala pri njegovem imenovanju, ji ne odvzame pravice do podaje takega predhodnega ugovora. Predhodni ugovor, da bi spor presegel pooblastila arbitražnega sodišča, se poda takoj, ko se med arbitražnim postopkom pojavi vprašanje, ki domnevno presega njegova pooblastila. Arbitražno sodišče lahko v vsakem primeru ugotovi predhodnemu ugovoru, podanemu po izteku določenega roka, če meni, da je do zamude prišlo iz utemeljenega razloga.

5. Arbitražno sodišče lahko o predhodnem ugovoru iz odstavka 4 odloči tako, da ga obravnava kot predhodno vprašanje, ali v vsebinski odločbi o zadevi.

ČLEN III.7

Druga pisna stališča

Arbitražno sodišče po posvetovanju s pogodbenicama odloči, katera druga pisna stališča poleg zahtevka in odgovora na zahtevek predložita ali lahko predložita pogodbenici, in določi rok za njihovo predložitev.

ČLEN III.8

Roki

1. Roki, ki jih arbitražno sodišče določi za sporočanje pisnih dokumentov, vključno z zahtevkom in odgovorom na zahtevek, niso daljši od 90 dni, razen če se pogodbenici dogovorita drugače.

2. Arbitražno sodišče sprejme končno odločitev v 12 mesecih od datuma svoje ustanovitve. V posebej težavnih izjemnih okoliščinah lahko arbitražno sodišče ta rok podaljša za največ tri dodatne mesece.

3. Roki iz odstavkov 1 in 2 se skrajšajo za polovico:
- (a) na zahtevo tožeče ali tožene stranke, če arbitražno sodišče v 30 dneh po tej zahtevi in po zaslišanju druge pogodbenice odloči, da je zadeva nujna, ali
 - (b) če se pogodbenici tako dogovorita.
4. V primerih iz člena 16(2) Sporazuma arbitražno sodišče sprejme končno odločitev v šestih mesecih od datuma uradnega obvestila o izravnalnih ukrepih v skladu s členom 16(1) Sporazuma.

ČLEN III.9

Predložitev zadev Sodišču Evropske unije

1. V skladu s členom 12 in členom 15(3) Sporazuma arbitražno sodišče predloži zadevo Sodišču Evropske unije.
2. Arbitražno sodišče lahko kadar koli v postopku predloži zadevo Sodišču Evropske unije, če lahko dovolj natančno opredeli pravno podlago in dejansko stanje v tej zadevi ter pravna vprašanja, ki jih zadeva odpira. Postopek pred arbitražnim sodiščem se začasno prekine, dokler Sodišče Evropske unije ne izda odločitve.

3. Vsaka pogodbenica lahko arbitražnemu sodišču pošlje obrazloženo zahtevo, da se zadeva predloži Sodišču Evropske unije. Arbitražno sodišče takšno zahtevo zavrne, če meni, da pogoji za predložitev zadeve Sodišču Evropske unije iz odstavka 1 niso izpolnjeni. Če arbitražno sodišče zavrne zahtevo pogodbenice za predložitev zadeve Sodišču Evropske unije, svojo odločitev obrazloži v vsebinski odločbi o zadevi.

4. Arbitražno sodišče z obvestilom predloži zadevo Sodišču Evropske unije. Obvestilo vključuje vsaj naslednje informacije:

- (a) kratek opis spora;
- (b) zadevne pravne akte Unije in/ali določbe tega sporazuma ter
- (c) pojem prava Unije, ki ga je treba razlagati v skladu s členom 12(2) Sporazuma.

Arbitražno sodišče obvesti pogodbenici o predložitvi zadeve Sodišču Evropske unije.

5. Sodišče Evropske unije smiselno uporablja notranji poslovnik, ki se uporablja za izvajanje njegove pristojnosti za predhodno odločanje o razlagi Pogodb in aktov institucij, organov, uradov in agencij Unije.

6. Zastopniki in odvetniki, ki so pooblaščen za zastopanje pogodbenic pred arbitražnim sodiščem v skladu s členi I.4, I.5, III.4 in III.5, so pooblaščen za zastopanje pogodbenic pred Sodiščem Evropske unije.

ČLEN III.10

Začasni ukrepi

1. V primerih iz člena 16(2) Sporazuma lahko katera koli pogodbenica v kateri koli fazi arbitražnega postopka zaprosi za začasne ukrepe, ki vključujejo začasno prekinitev izravnalnih ukrepov.
2. V prošnji v skladu z odstavkom 1 se navedejo predmet spora, okoliščine, iz katerih izhaja nujnost, ter dejanski in pravni razlogi, ki na prvi pogled izkazujejo utemeljenost predlaganih začasnih ukrepov. V njej se navedejo vsi razpoložljivi dokazi in dokazni predlogi za utemeljitev sprejetja začasnih ukrepov.
3. Pogodbenica, ki predlaga začasne ukrepe, pošlje svojo pisno prošnjo prek Mednarodnega urada drugi pogodbenici in arbitražnemu sodišču. Arbitražno sodišče določi kratek rok, v katerem lahko druga pogodbenica predloži pisne ali ustne pripombe.
4. Arbitražno sodišče v enem mesecu po vložitvi prošnje iz odstavka 1 sprejme odločitev o začasni prekinitvi spornih izravnalnih ukrepov, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - (a) arbitražno sodišče je na prvi pogled zadovoljno z vsebino zadeve, ki jo je pogodbenica, ki predlaga začasne ukrepe, predložila v svoji prošnji;

- (b) arbitražno sodišče meni, da bi pogodbenica, ki prosi za začasne ukrepe, do njegove končne odločitve utrpela resno in nepopravljivo škodo, če izravnalni ukrepi ne bi bili začasno prekinjeni, ter
- (c) škoda, ki je bila pogodbenici, ki predlaga začasne ukrepe, povzročena s takojšnjo uporabo spornih izravnalnih ukrepov, prevlada nad interesom za takojšnjo in učinkovito uporabo teh ukrepov.

5. Začasna prekinitev postopka iz drugega pododstavka člena III.9(2) se v postopkih na podlagi tega člena ne uporablja.

6. Odločitev, ki jo sprejme arbitražno sodišče v skladu z odstavkom 4, ima samo začasni učinek in ne prejudicira vsebinske odločbe arbitražnega sodišča o zadevi.

7. Razen če odločitev, ki jo sprejme arbitražno sodišče v skladu z odstavkom 4 tega člena določa zgodnejši datum konca začasne prekinitve, ta preneha veljati, ko je sprejeta dokončna odločitev v skladu s členom 16(2) Sporazuma.

8. Da bi se izognili dvomom, se za namene tega člena razume, da arbitražno sodišče pri obravnavi zadevnih interesov pogodbenice, ki predlaga začasne ukrepe, in druge pogodbenice upošteva interese posameznikov in gospodarskih subjektov pogodbenic, vendar ta obravnava ne pomeni, da se tem posameznikom ali gospodarskim subjektom prizna kakršno koli upravičenje pred arbitražnim sodiščem.

ČLEN III.11

Dokazi

1. Vsaka pogodbenica predloži dokaze o dejstvih, na katerih temelji njen zahtevek oziroma odgovor na zahtevek.
2. Arbitražno sodišče lahko na zahtevo pogodbenice ali na lastno pobudo od pogodbenic zahteva ustrezne informacije, za katere meni, da so potrebne in primerne. Arbitražno sodišče določi rok, v katerem pogodbenici odgovorita na njegovo zahtevo.
3. Arbitražno sodišče lahko na zahtevo pogodbenice ali na lastno pobudo od katerega koli vira zahteva kakršne koli informacije, ki se mu zdijo primerne. Arbitražno sodišče lahko tudi pridobi mnenje izvedencev, če meni, da je to primerno, in ob upoštevanju pogojev, o katerih se dogovorita pogodbenici, kadar je ustrezno.
4. Vse informacije, ki jih pridobi arbitražno sodišče v skladu s tem členom, se dajo na voljo pogodbenicama, pogodbenici pa lahko na te informacije predložita pripombe arbitražnemu sodišču.
5. Arbitražno sodišče po pridobitvi stališč druge pogodbenice sprejme ustrezne ukrepe za obravnavo vseh vprašanj, ki jih postavi pogodbenica v zvezi z varstvom osebnih podatkov, poslovno skrivnostjo in legitimnimi interesi zaupnosti.
6. Arbitražno sodišče presoja o dopustnosti, ustreznosti in trdnosti predloženih dokazov.

ČLEN III.12

Obravnave

1. Kadar je treba opraviti obravnavo, arbitražno sodišče po posvetovanju s pogodbenicama dovolj zgodaj obvesti pogodbenici o datumu, času in kraju obravnave.
2. Obravnave so javne, razen če arbitražno sodišče po uradni dolžnosti ali na predlog pogodbenic iz tehtnih razlogov odloči drugače.
3. Za vsako obravnavo se pripravi zapisnik, ki ga podpiše predsednik arbitražnega sodišča. Samo ti zapiski so verodostojni.
4. Arbitražno sodišče lahko odloči, da bo obravnava potekala virtualno v skladu s prakso Mednarodnega urada. Pogodbenici sta o tej praksi pravočasno obveščeni. V takih primerih se smiselno uporabljata odstavek 1 in odstavek 3.

ČLEN III.13

Zamuda stranke

1. Če tožeča stranka v roku, ki je določen v tem protokolu oziroma ga določi arbitražno sodišče, ne predloži svojega zahtevka in za to ne navede utemeljenega razloga, arbitražno sodišče odredi zaključek arbitražnega postopka, razen če obstajajo odprta vprašanja, o katerih bo morda treba odločiti, in če arbitražno sodišče meni, da je to primerno.

Če tožena stranka v roku, ki je določen v tem protokolu oziroma ga določi arbitražno sodišče, ne predloži odgovora na obvestilo o arbitraži ali odgovora na zahtevek in za to ne navede utemeljenega razloga, arbitražno sodišče odredi nadaljevanje postopka, pri čemer zamuda stranke sama po sebi ne pomeni sprejetja obtožb tožeče stranke.

Drugi pododstavek se uporablja tudi, če tožeča stranka ne predloži replike na nasprotni zahtevek.

2. Če se pogodbenica, ki je ustrezno sklicana v skladu s členom III.12(1), ne udeleži obravnave in za to ne navede utemeljenega razloga, lahko arbitražno sodišče nadaljuje z arbitražo.

3. Če pogodbenica, ki jo arbitražno sodišče ustrezno pozove k predložitvi dodatnih dokazov, tega ne stori v določenih rokih in za to ne navede utemeljenega razloga, lahko arbitražno sodišče odloča na podlagi dokazov, ki jih ima na voljo.

ČLEN III.14

Zaključek postopka

1. Kadar se dokaže, da sta imeli pogodbenici razumno možnost, da predstavita svoje argumente, lahko arbitražno sodišče razglasi zaključek postopka.

2. Arbitražno sodišče lahko, če meni, da je to potrebno zaradi izjemnih okoliščin, na lastno pobudo ali na zahtevo pogodbenice kadar koli pred sprejetjem odločitve ponovno začne postopek.

POGLAVJE IV

ODLOČITEV

ČLEN IV.1

Odločitve

Arbitražno sodišče si prizadeva za sprejemanje odločitev s soglasjem. Če pa se izkaže, da odločitve ni mogoče sprejeti s soglasjem, se odločitev arbitražnega sodišča sprejme z večino arbitrov.

ČLEN IV.2

Oblika in učinek odločitve arbitražnega sodišča

1. Arbitražno sodišče lahko v različnih trenutkih sprejema ločene odločitve o različnih vprašanjih.
2. Vse odločitve so pisne in navajajo razloge, na katerih temeljijo. Za pogodbenici so dokončne in zavezujoče.
3. Odločitev arbitražnega sodišča podpišejo arbitri ter vsebuje navedbo datuma njene izdaje in kraja arbitraže. Mednarodni urad pošlje pogodbenicama izvod odločitve, ki so jo podpisali arbitri.

4. Mednarodni urad objavi odločitev arbitražnega sodišča.

Mednarodni urad pri objavi odločitve arbitražnega sodišča upošteva ustrezna pravila o varstvu osebnih podatkov, poslovni skrivnosti in legitimnih interesih zaupnosti.

Pravila iz drugega pododstavka so enaka za vse dvostranske sporazume na področjih notranjega trga, na katerih sodeluje Švica, ter za ta sporazum, Sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi in Sporazum o rednem finančnem prispevku Švice. Skupni odbor s sklepom sprejme in posodobi ta pravila za namene tega sporazuma.

5. Pogodbenici nemudoma ravnata v skladu z vsemi odločitvami arbitražnega sodišča.

6. V primerih iz člena 15(2) Sporazuma arbitražno sodišče po pridobitvi mnenja pogodbenic v vsebinski odločbi o zadevi določi razumen rok za izpolnitev njegove odločitve v skladu s členom 15(5) Sporazuma, pri čemer upošteva notranje postopke pogodbenic.

ČLEN IV.3

Pravo, ki se uporablja, pravila razlage in mediator

1. Pravo, ki se uporablja, sestavljajo ta sporazum, pravni akti Unije, na katere se sklicuje ta sporazum, ter vsa druga pravila mednarodnega prava, pomembna za uporabo navedenih instrumentov.

2. Arbitražno sodišče odloča v skladu s pravili razlage iz člena 12 Sporazuma.
3. Arbitražno sodišče ne sme odločati kot mediator ali *ex aequo et bono*.

ČLEN IV.4

Sporazumna rešitev ali drugi razlogi za končanje postopka

1. Pogodbenici se lahko kadar koli sporazumno dogovorita o rešitvi spora. O vsaki taki rešitvi skupaj obvestita arbitražno sodišče. Če rešitev zahteva odobritev v skladu z relevantnimi nacionalnimi postopki katere koli od pogodbenic, se v obvestilu navede takšna zahteva, arbitražni postopek pa se začasno prekine. Če se taka odobritev ne zahteva ali po uradnem obvestilu, da so taki nacionalni postopki zaključeni, se arbitražni postopek zaključi.
2. Če tožeča stranka med postopkom pisno obvesti arbitražno sodišče, da ne želi nadaljevati postopka, in če tožena stranka na dan, ko arbitražno sodišče prejme to obvestilo, še ni storila nobenih korakov v okviru postopka, arbitražno sodišče izda odredbo, s katero uradno zabeleži zaključek postopka. Arbitražno sodišče odloči o stroških, ki jih krije tožeča stranka, če njeno ravnanje to upravičuje.

3. Če arbitražno sodišče pred sprejetjem odločitve ugotovi, da je nadaljevanje postopka postalo nesmiselno ali nemogoče iz katerega koli razloga, ki ni naveden v odstavkih 1 in 2, obvesti pogodbenici o svoji nameri, da izda odredbo o zaključku postopka. Prvi pododstavek se ne uporablja, kadar obstajajo odprta vprašanja, o katerih bo morda treba odločiti, in če arbitražno sodišče presodi, da je to primerno.

4. Arbitražno sodišče pošlje pogodbenicama izvod odredbe o zaključku arbitražnega postopka ali odločitve, ki sta jo pogodbenici sprejeli sporazumno in ki so jo podpisali arbitri. Člen IV.2(2) do (5) se uporablja za arbitražne odločitve, ki jih pogodbenici sprejmeta sporazumno.

ČLEN IV.5

Popravek odločitve arbitražnega sodišča

1. V 30 dneh od prejema odločitve arbitražnega sodišča lahko pogodbenica z obvestilom drugi pogodbenici in arbitražnemu sodišču prek Mednarodnega urada zaprosi arbitražno sodišče, da v besedilu odločitve arbitražnega sodišča popravi vsakršne napake pri izračunu, vsebinske ali tipkarske napake ali podobne napake ali izpuste. Kadar arbitražno sodišče meni, da je zahteva upravičena, izvede popravek v 45 dneh od prejema zahteve. Zahteva nima odločilnega učinka na rok iz člena IV.2(6).

2. Arbitražno sodišče lahko v 30 dneh po tem, ko sporoči svojo odločitev, izvede popravke iz odstavka 1 na lastno pobudo.
3. Popravki iz odstavka 1 tega člena se izvedejo v pisni obliki in so sestavni del odločitve. Uporablja se člen IV.2(2) do (5).

ČLEN IV.6

Honorarji arbitrov

1. Honorarji iz člena IV.7 so razumni, pri čemer se upoštevajo kompleksnost zadeve, čas, ki ga arbitri porabijo za to zadevo, in vse druge ustrezne okoliščine.
2. Pripravi in po potrebi posodablja se seznam dnevni nadomestil ter največjega in najmanjšega števila ur, ki je skupen vsem dvostranskim sporazumom na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, ter temu sporazumu, Sporazumu o trgovini s kmetijskimi proizvodi in Sporazumu o rednem finančnem prispevku Švice. Skupni odbor s sklepom sprejme in posodobi ta seznam za namene tega sporazuma.

ČLEN IV.7

Stroški

1. Vsaka pogodbenica nosi svoje stroške in polovico stroškov arbitražnega sodišča.

2. Arbitražno sodišče določi svoje stroške v vsebinski odločbi o zadevi. Ti stroški vključujejo samo:

- (a) honorarje arbitrov, ki se navedejo ločeno za vsakega arbitra in jih določi arbitražno sodišče samo v skladu s členom IV.6;
- (b) potne in druge stroške arbitrov ter
- (c) honorarje in stroške Mednarodnega urada.

3. Stroški iz odstavka 2 so razumni, pri čemer se upoštevajo vrednost spora, zapletenost spora, čas, ki ga porabijo arbitri in vsi strokovnjaki, ki jih imenuje arbitražno sodišče, ter vse druge ustrezne okoliščine.

ČLEN IV.8

Polog za stroške

1. Na začetku arbitraže lahko Mednarodni urad od pogodbenic zahteva, da vnaprej položita enak znesek kot predplačilo za stroške iz člena IV.7(2).

2. Med arbitražnim postopkom lahko Mednarodni urad od pogodbenic zahteva, da položita dodatne zneske poleg tistih iz odstavka 1.

3. Vsi zneski, ki jih pogodbenici položita na podlagi tega člena, se nakažejo Mednarodnemu uradu za kritje dejanskih stroškov, ki vključujejo zlasti honorarje arbitrov in Mednarodnega urada.

POGLAVJE V

KONČNE DOLOČBE

ČLEN V.1

Spremembe

Skupni odbor lahko s sklepom sprejme spremembe tega protokola.